

sygn. akt VII U 1561/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 16 grudnia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 23 kwietnia 2021 r., znak (...)

o wypłatę emerytury

oddala odwołanie.

sygn. akt VII U 1561/21

UZASADNIENIE

M. K. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z 23 kwietnia 2020 r., znak (...) w przedmiocie przyznania na jego rzecz prawa do emerytury i jednoczesnego jej zawieszenia z uwagi na zbieg z prawem do emerytury wypłacanej przez Wojskowe Biuro Emerytalne i kontynuację zatrudnienia. Odwołujący jednocześnie wniósł o przywrócenie terminu do złożenia odwołania, ponieważ od otrzymania decyzji upłynął miesiąc.

Uzasadniając swe stanowisko, ubezpieczony wskazał, że jako żołnierz zawodowy służył przez 30 lat od 1961 r. do 1991 r. i został zwolniony ze służby ze względu na likwidację jednostki wojskowej, w której ją pełnił. Z tego tytułu otrzymał emeryturę wojskową w wysokości 75 % podstawy wymiaru. W 1994 r. podjął pracę cywilną, która była kontynuowana do 2020 r. Zdaniem odwołującego, decyzja ZUS jest niesprawiedliwa w zakresie jakim organ rentowy przyznał mu emeryturę i zawiesił jej wypłatę. Odwołujący podkreślił, że Sąd Najwyższy uznał, iż jest to naruszenie równych praw, określonych w art. 32 Konstytucji RP, która nakazuje jednakowe traktowanie podmiotów prawa w obrębie określonej grupy. Dotyczy to uprzywilejowania w postaci prawa do pobierania dwóch świadczeń przez żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po 1 stycznia 1999r. Wobec powyższego odwołujący wniósł o zobowiązanie organu rentowego do wypłaty wypracowanej przez niego emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnie od pobieranej przez niego emerytury wojskowej (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego odrzucenie na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norma przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że zaskarżona decyzja została wysłana do odwołującego 29 kwietnia 2020 r., natomiast odwołanie wpłynęło do organu rentowego dopiero w dniu 20 do października 2021 r., a więc po terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. W ocenie organu rentowego przekroczenie terminu do złożenia odwołania przez ubezpieczonego jest nadmierne, a ponadto nie uprawdopodobnił on, że przekroczenie tego terminu nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych. Organ rentowy wskazał, że przyznał

ubezpieczonemu emeryturę w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wypłata świadczenia została zawieszona, ponieważ ubezpieczony pobiera emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego (odpowiedź na odwołanie, k. 5-5v. a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K., ur. (...) od dnia 1 sierpnia 1991 r. posiada uprawnienia do emerytury wojskowej. Prawo do ww. emerytury zostało odwołującemu przyznane na mocy decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 6 sierpnia 1991 r. znak: (...) oraz na podstawie ustawy z 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Do ustalenia prawa do emerytury wojskowej oraz wysokości świadczenia uwzględniono okres służby wojskowej od 28 września 1961 r. do 1 lipca 1991 r. Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła od 1 marca 2021 r. – 4.110,93 zł (decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego z 6 sierpnia 1991 r., k. 10-11 akt WBE, decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego z 5 marca 2021 r., k. 236 akt WBE, odpis i informacja o przebiegu służby, k. 224 akt WBE).

Po przejściu na emeryturę wojskową, M. K. w okresie od 3 stycznia 1994 r. do 19 czerwca 1994 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu w Miejskim Klubie Sportowym (...) w N.. Następnie w okresie od 20 czerwca 1994 r. do 31 maja 2000 r. ubezpieczony był zatrudniony w wymiarze pełnego etatu w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w N.. W okresie od 1 września 2000 r. do 31 stycznia 2002 r. był zatrudniony w Zespole Szkół Nr (...) w N.. W okresie od 1 września 2001 r. do 28 lutego 2002 r. był zatrudniony w Liceum Ogólnokształcącym (...) w N.. Od 1 lutego 2002 r. do 29 lutego 2008 r. był zatrudniony w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w N.. Od 26 października 2009 r. do 25 czerwca 2010 r. i od 1 lutego 2010 r. do 31 sierpnia 2011 r. oraz od 1 września 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r. był zatrudniony w Zespole Szkół Nr (...) w N.. Ostatnio był zatrudniony od 1 stycznia 2009 r. do 31 października 2020 r. w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w N. (świadczenie pracy z 19 czerwca 1994 r., k. 5 a.r., świadectwo pracy z 31 maja 2000 r., k. 6 a.r., świadectwo pracy z 31 stycznia 2002 r., k. 9 a.r., świadectwo pracy z 28 lutego 2002 r., k. 10 a.r., świadectwo pracy z 29 lutego 2008 r., k. 11-13 a.r., świadectwo pracy z 25 czerwca 2010 r., k. 15-16 a.r., świadectwo pracy z 31 sierpnia 2011 r., k. 17-18 a.r., świadectwo pracy z 31 sierpnia 2012 r., k. 19-20 a.r., świadectwo pracy z 2 listopada 2020 r., k. 62-63 a.s.).

6 marca 2020 r. M. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę (wniosek z 6 marca 2020 r. z załącznikami, k. 1 – 20 a.r.). Po rozpoznaniu powyższego wniosku ZUS (...) Oddział w W. wydał 23 kwietnia 2020 r., decyzję znak (...) na podstawie której przyznał odwołującemu emeryturę od 1 marca 2020 r. Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Jednocześnie zaznaczył, że emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Organ rentowy, ustalając wysokość emerytury w systemie zdefiniowanej składki, przyjął kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 290 807,22 zł oraz średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 97,50 miesięcy. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26c ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wyniosła 4690,08 zł. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia oraz z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia – emerytury wojskowej z Wojskowego Biura Emerytalnego, informując odwołującego, że może być wypłacone tylko jedno świadczenie wyższe lub wybrane przez odwołującego (decyzja ZUS z 23 kwietnia 2020 r., k. 43-45 a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, w tym w aktach rentowych aktach Wojskowego Biura Emerytalnego. Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez sąd w całości za wiarygodne. Stan faktyczny był przy tym bezsporny, spór koncentrował się natomiast na interpretacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 23 kwietnia 2020 r., znak (...) było niezasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 477⁹ § 1 i 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 1575 ze zm. – dalej jako „k.p.c.”) odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnoszą się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. Sąd odrzuca odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

W odrębnym postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie o przywrócenie terminu w odniesieniu do odwołania, czyli pisma wszczynającego postępowanie, nie jest stosowane. Sąd z urzędu, w trakcie wstępnego badania sprawy, dokonuje nie tylko sprawdzenia zachowania przez stronę terminu do wniesienia odwołania, ale także - w przypadku stwierdzenia opóźnienia - ocenia jego rozmiar oraz przyczyny. Sąd ma dyskrejonalną możliwość potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie. Może tego dokonać pod warunkiem uznania, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne oraz że nastąpiło z przyczyn niezależnych od skarżącego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010r., II UK 404/09; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006r., III UK 168/05; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010r., II UK 404/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1999r., II UKN 588/99; także wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 23 września 2014r., III AUa 531/14).

Składając odwołanie od decyzji ZUS (...) Oddział w W. z 23 kwietnia 2020 r., znak (...) odwołujący wniósł o przywrócenie terminu do złożenia odwołania, ponieważ od otrzymania decyzji upłynął miesiąc. W przedmiotowej sprawie brak jest dowodu doręczenia zaskarżonej decyzji organu rentowego z 23 kwietnia 2020 r. Odnosząc się do tej kwestii wskazać należy, że doręczenie odpisu decyzji ma zasadnicze znaczenie dla rozpoczęcia biegu ustawowego, miesięcznego terminu do wniesienia odwołania, gdyż od daty doręczenia decyzji określony wyżej termin rozpoczyna bieg. W przypadku braku skutecznego doręczenia odpisu decyzji wskazany wyżej ustawowy, miesięczny termin do wniesienia odwołania w ogóle nie rozpoczyna swojego biegu. W takiej sytuacji za datę doręczenia uznać należy dzień, w którym adresat faktycznie otrzymał decyzję lub się z nią zapoznał (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 października 2015r., III AUa 674/15).

Wobec okoliczności, że brak jest dowodu doręczenia zaskarżonej decyzji, przez co nie wiadomo, kiedy została ona odwołującemu doręczona sąd uznał, że odwołanie należało rozpoznać, jako złożone w terminie.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania odwołania sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.) świadczenia na warunkach i w wysokości określonej w ustawie przysługują ubezpieczonym - w przypadku spełnienia warunków do nabycia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz członkom rodziny pozostałym po ubezpieczonym albo po osobie uprawnionej do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadczenia na warunkach i w wysokości określonej w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach (ust. 2). W myśl art. 5 ust. 2a okresów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6, nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości, jeżeli z ich tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 18e ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (ust. 2).

Mając na uwadze powyższe, wątpliwości sądu nie budzi fakt, że organ rentowy prawidłowo odmówił podjęcia wypłaty odwołującemu świadczenia z ubezpieczeń społecznych z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia. Bezspornym jest bowiem, że odwołującemu od dnia 1 sierpnia 1991 r. przysługuje emerytura wojskowa z Wojskowego Biura Emerytalnego, która jest świadczeniem korzystniejszym. Emerytura ta została przyznana ubezpieczonemu z uwzględnieniem wyłącznie okresu służby wojskowej od 28 września 1961 r. do 1 lipca 1991 r., bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych. Zgodnie bowiem z powołanymi przepisami w przypadku osób uprawnionych do emerytury z ubezpieczenia społecznego w zbiegu z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym m. in. żołnierzy, wypłaca się wyłącznie jedno z tych świadczeń. Prawidłowość powyższego stanowiska potwierdził Sąd Apelacyjny w Krakowie, który w wyroku z 13 lipca 2016 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1254/15 wskazał wprost, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu ubezpieczenia społecznego, niezależnie bowiem od ich zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika zatem nie budząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych. Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 8 maja 2012 r. (II UK 237/11). O możliwości pobierania w zbiegu dwóch tych świadczeń nie świadczy natomiast treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 8 lipca 2014 r., (III AUa 1542/13), który określa jedynie warunki nabycia zarówno prawa do świadczenia mundurowego oraz świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Możliwość nabycia obu rodzajów tych świadczeń nie jest jednak równoznaczna z możliwością ich wspólnej wypłaty.

W tym kontekście powyższe rozważania potwierdza również treść uchwały Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21, LEX nr 3274620), zgodnie z którą ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm. w związku z art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 586 z późn. zm.).

Sąd, nie znajdując więc podstaw do zmiany decyzji organu rentowego z 23 kwietnia 2020 r., znak (...) oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym orzekł w sentencji wyroku.